πρόγραμμα τῶν φιλελευθέρων τῆς 'Επτανήσου. 'Αλλὰ τὸ πιὸ περίεργο καὶ σπάνιο περιοδικὸν ἔντυπο ποὺ βγῆκε τότε, ἦταν τὸ ὄργανο τῶν χωρικῶν τῆς Κερκύρας μὲ τὸν τίτλο: «ΔΙΑΛΟΓΟΙ — ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΡΑΤΗΣ». Καθὼς φαίνεται, κυκλοφοροῦσε κάθε βδομάδα, δὲν ἀναφέρεται δὲ σ' αὐτὸ μήτε συγγραφέας, μήτε χρόνος ἐκδόσεως, μήτε ἄλλη πουθενὰ χρονολογία μνημονεύεται. 'Αλλὰ τὰ περιεχόμενα δείχνουν πὼς ἄρχισε νὰ τυπώνεται εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ διατάγματος τῆς ἐλευθεροτυπίας, στὰ 1848, κι' εἶχεν ὡς πολιτικὸν πρόγραμμα τὴ διαφώτισι τοῦ ἀγρότη, τὴν παῦσι τῆς ἀγγλικῆς προστασίας καὶ τὴν ἐνέργεια ἐλευθέρων ἐκλογῶν, σύμφωνα μὲ τὸν νέο νόμο γιὰ τὴν ἐκλογὴ τῶν βουλευτῶν. 'Αλλ' ὅ,τι χαρακτηρίζει τὸ περιοδικὸ αὐτό, δὲν εἶνε τὸ ριζοσπαστικό του πρόγραμμα, ὅσο ἡ σατυρικὴ διάθεσις, μὲ τὴν ὁποία γραφόταν. Τόσο μάλιστα ξυνοφάνηκε στοὺς Ἄγγλους ἡ ἔκδοσί του, ὥστε σχολιάστηκε στὴν 'Αγγλία ποικιλότροπα καὶ πολλά του ποιήματα μεταφράστηκαν στ' ἀγγλικά. 'Ο πρόλογός του ἀρχίζει ἔμμετρα ὡς ἑξῆς:

Μόνος σκοπός μου εἶν' ὁ ΛΑΟΣ καὶ πρέπει αὐτὸς νὰ μάθη
ὅλα τὰ χρέη του νὰ ἐκπληρῇ, κακὸ γιὰ νὰ μὴν πάθη.
Καὶ κάθε του δικαίωμα ὡσαύτως νὰ γνωρίζη.
Ὑπομονὴ καὶ θέλ' ἰδῆς πόσων καλῶν αἰτία
θέλει γενῇ εἰς τὰς Νήσους μας ἡ ἐλευθεροτυπία!
Ὅταν ἀκοῦς πολιτικὴν στοχάσου πλάνην, δόλους,
ἀπάτην, χίλια ψέμματα, διαβόλους καὶ τριβόλους.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ περιοδικοῦ κατασχέθηκαν. Ἄλλοι ἐκυκλοφόρησαν στὰ κρυφά. 'Ο πέμπτος σατιρίζει τὸν Διονύσιο Σολωμὸ καὶ τὶς συντηρητικὲς ἀρχές του. 'Ο ὄγδοος ἀριθμὸς εἶνε ἀφιερωμένος στὴν ἐπίκρισι τῆς 'Αγγλοκρατίας καὶ τῶν εὐγενῶν τῆς 'Επτανήσου, ποὺχαν συμμαχήσει γιὰ νὰ μοιράζωνται τὶς θέσεις καὶ τ' ἀξιώματα. 'Ο ἀνώνυμος λιβελλογράφος μιλεῖ γιὰ κάποιον 'Αγγλολογιώτατον καὶ τὸν μισθό του:

Ἑκατὸν ἑξῆντα τάλλαρα τὸν κάθε μῆνα πιάνει!
Ἐκτὸς δὲ τούτων χαίρεται ἀκόμη ὡς λειψο-
(προῖκι
καὶ κῆπον καὶ παλάτιον, χωρὶς κανένα νοῖκι
καὶ σοῦ παραξοφαίνεται!... Τῶν Ἄγγλων οἱ
(μισθοὶ
πρέπει νὰ εἶνε τρίδιπλοι—ἂν ὄχι τετραπλοί!
Οἱ ξένοι νἄρχωνται σὲ μᾶς νὰ τρῶνε τὸ ψω-
(μί μας. Κτλ.

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

— Πῶς; Δέρνεις τὴ γυναῖκα σου;

— Βέβαια!...

— Μὰ αὐτὸ εἶνε βάρβαρο!

— Πιθανόν· εἶνε ὅμως χρησιμώτατο γιὰ τὴν ἡσυχία μας! 'Εσὺ δὲν σήκωσες ποτὲ χέρι στὴ δική σου;

— Ὄχι, ποτέ!

— Θάναι, φαίνεται, κανένας ἄγγελος.

— Ἄ! Μπᾶ!... Εἶνε πιὸ δυνατὴ ἀπὸ μένα... στὶς γροθιές!

* * *

— Γιὰ νὰ προοδεύσης σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, φίλε μου, πρέπει νὰ φροντίζῃς νὰ ὑποχρεώνῃς ὅλους τοὺς γνωρίμους σου!

— Δῶσε μου λοιπὸν ἕνα ἑκατοστάρικο δανεικό!

* * *

— Ἔχεις τίποτα νὰ προσθέσης πρὶν σὲ φάω; ρωτάει ὁ βασιλεὺς τῶν Κανιβάλων ἕναν ἱεραπόστολο αἰχμάλωτό του.

— Μάλιστα, ἀπαντάει αὐτός. 'Επιθυμῶ νὰ σοῦ βγάλω ἕνα λόγο γιὰ τὰ... πλεονεκτήματα τῆς φυτοφαγίας!

* * *

'Ο συγγραφεύς. — Δὲν ἐκοιμήθηκα μιὰ νύχτα ὥς ποὺ νὰ γράψω αὐτὸ τὸ διήγημα.

'Ο φίλος του. — Σὲ ἀποζημίωσα ὅμως ἐγὼ μὲ τὸ παραπάνω. Κοιμήθηκα ἕνα ἡμερονύκτιο μόλις ἄρχισα νὰ τὸ... διαβάζω!

* * *

— Σὲ ἄκουσα νὰ λὲς τὴ λέξι «βλάκα». Μήπως ἐννοοῦσες ἐμένα;

— Ὄχι, βρὲ ἀδερφέ. 'Εσὺ ὅ,τι ἀκούσεις τὸ παρεξηγεῖς. Ἕνας βλάκας μονάχα ὑπάρχει στὸν κόσμο;...

* * *

— Πῶς σοῦ φαίνεται αὐτὸς ὁ ἠθοποιός; Ὅλες ἡ γυναῖκες τὸν θεωροῦν μεγάλο κωμικὸ καὶ γελοῦν ὅταν παίζει.

— Ὄχι ὅλες. Μόνον ἐκεῖνες ποὺ... ἔχουν ὡραῖα δόντια!

* * *

— Εἶνε ἀλήθεια, μπαμπᾶ, πὼς τὸ χρῆμα εἶνε αἰτία παντὸς κακοῦ;

— Ναί, παιδί μου, γι' αὐτὸ νὰ τὸ ἁρπάζῃς ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἄλλων, ὅταν σοῦ δίνεται εὐκαιρία!...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ — ΤΟΥ κ. ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ ΚΙ' Η ΚΟΤΤΑ

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρό, ἦταν ἕνας γέρος ποὺ εἶχε ἕναν πετεινὸ καὶ μιὰ γρηὰ ποὺ εἶχε μιὰ κότα, ποὺ γεννοῦσε κάθε μέρα κ' ἕνα αὐγό. 'Ο γέρος πήγαινε κάθε μέρα στὴ γρηὰ καὶ τῆς ἔλεγε:

— Σὲ παρακαλῶ, κυρά μου, μοῦ δίνεις ἕνα αὐγό;

'Αλλὰ ποῦ νὰ τοῦ δώσῃ αὐγὸ ἡ γρηὰ τοῦ γέρου! Μιὰ μέρα τὸν πῆρε τὸ παράπονο, τὸν καϋμένο τὸ γέρο, καὶ τῆς εἶπε:

— Ἄϊντε, μωρὴ σκυλόγρηα, καὶ θὰ ρθῇ καιρὸς ποὺ θὰ μοῦ ζητήσης καὶ μένα κάτι καὶ δὲν θὰ σοῦ τὸ δώσω!

Γυρίζοντας ὕστερα στὸ σπίτι του, εἶπε τοῦ πετεινοῦ:

— Γιατί, καϊμένε πετεινέ, δὲν γεννᾶς καὶ σὺ αὐγά; Ἂν δὲν ἀρχίσεις νὰ μοῦ γεννᾶς αὐγά, νὰ τὸ ξέρης, κακομοίρη! Θὰ σὲ σφάξω, θὰ σὲ βράσω καὶ θὰ σὲ φάω!

'Ακούγοντας ὁ πετεινὸς τὰ λόγια τοῦ γέρου, φοβήθηκε καὶ πέταξε. Πετῶντας, πετῶντας εἶδε τὸ περιβόλι τοῦ βασιλιᾶ κ' ἔπεσε μέσα. Ἅμα στάθηκε στὰ ποδάρια του, ἄρχισε νὰ λαλάη:

— Κικιρίκουουουουου!....

'Ο βασιλιᾶς, ἅμα ἄκουσε τὸ λάλημα τοῦ πετεινοῦ μέσα στὸ περιβόλι του, παραξενεύτηκε καὶ διάταξε τοὺς ὑπηρέτες του νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν φέρουν μπροστά του.

Ἔτρεξαν οἱ ὑπηρέτες ποιὸς νὰ τὸν πρωτοπιάσῃ καὶ τὸν ἔφεραν τὸν κὺρ-πετεινό σου μπρὸς στὸ βασιλιᾶ. Ἅμα τὸν εἶδε ὁ βασιλιᾶς, τὸν ἐουμπάθησε καὶ εἶπε στοὺς ὑπηρέτες του:

— Νὰ τὸν βάλετε μέσα στὸ θησαυρό μου καὶ νὰ τοῦ δίνετε τακτικὰ κριθάρι νὰ τρώῃ καὶ νερὸ καθαρὸ νὰ πίνῃ.

Οἱ ὑπηρέτες τὸν ἔκλεισαν μέσα στὸ θησαυρὸ καὶ τοῦ ἔβαλαν ἕνα ταγάρι κριθάρι κ' ἕνα σκύφο νερό, γιὰ νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνῃ ὅσο θέλει.

Πολλὲς φορὲς ὁ πετεινὸς ἔτρωε κ' ἔπινε καὶ λαλοῦσε μιὰ χαρά, καὶ χαιρόταν ὁ βασιλιᾶς κ' ὅλο τὸ παλάτι, ἀλλὰ τὸν στενοχωροῦσε ἡ φυλακὴ κ' ἂς ἦταν μέσα στὸ θησαυρό. Πῶς νὰ φύγῃ ὅμως;

Σκέφτηκε, σκέφτηκε καὶ στὸ τέλος σοφίστηκε ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάμῃ. Ἄρχισε νὰ μὴν τρώῃ καὶ νὰ μὴν πίνῃ τὴν ἡμέρα κ' οὔτε νὰ λαλάη συχνά. Καὶ τὴ νύχτα, κρυφὰ γιὰ νὰ μὴν τὸν καταλάβῃ κανένας, κατάπινε φλουριά.

Κατάπιε, κατάπιε, ὡσότου δὲν μποροῦσε πλειότερα, καὶ στὸ τέλος ἔκανε τὸν ψόφο. Σηκώθηκε τὸ πρωΐ ὁ βασιλιᾶς, κράζει τοὺς ὑπηρέτες του καὶ τοὺς λέει:

— Γιατὶ δὲν ἐλάλησε σήμερα ὁ πετεινός;

Οἱ ὑπηρέτες, θέλοντας καὶ μή, τοῦ εἶπαν τὴν ἀλήθεια, ὅτι δηλαδὴ ὁ πετεινὸς εἶχε ψοφήσει ἐκεῖνο τὸ πρωΐ.

Λυπήθηκε πολὺ ὁ βασιλιᾶς καὶ τοὺς μάλωσε καὶ τοὺς φοβέρισε ὅτι θὰ τοὺς τιμωρήσῃ βαρειά. 'Αλλὰ δὲν ἦταν ἄδικος ἄνθρωπος καὶ δὲν πείραζε κανέναν. Ἅμα λοιπὸν εἶδε μὲ τὰ μάτια του τὸ ταγάρι μὲ τὸ κριθάρι καὶ τὸ σύφο μὲ τὸ νερό, κατάλαβε πὼς ὁ ψόφος τοῦ πετεινοῦ δὲν ἦταν ἀπὸ κακομεταχείρισμα καὶ κακοβουλία. Διάταξε τότε νὰ πετάξουν ἔξω τὸν ψόφιο πετεινὸ καὶ οἱ ὑπηρέτες τὸν ἔριξαν ἐπάνω σὲ μιὰ κοπριά.

Ἅμα ὁ πετεινὸς ἔννοιωσε πὼς εἶχαν φύγει οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλιᾶ, ἄνοιξε τὰ μάτια του, ἄπλωσε τὰ φτερά του κι' ἀτὸ δῶ πᾶν οἱ ἄλλοι. Ἅμα ἔφτασε στὸ γέρο, τοῦ εἶπε βιαστικά:

— Κρέμασέ με μὲ τὰ ποδάρια καὶ τίναξέ με μ' ἕνα ραβδί.

'Ο γέρος τὸν ἐκρέμασε κ' ἄρχισε νὰ τὸν τινάζῃ, κ' ὁ πετεινὸς ἔβγαζε ἀπὸ τὸ στόμα του ἕνα σωρὸ φλουριά. Κι' ἔτσι ὁ ἀφέντης του ἔγινε πλούσιος. Ἂς ἔρθουμε τώρα καὶ στὴ γρηά:

'Η γρηά, ὅταν ἔμαθε πὼς ὁ πετεινὸς τοῦ γέρου γεννοῦσε φλουριά, ἔτρεξε στὸ γέρο νὰ τοῦ ζητήσῃ καμπόσα, λέγοντάς του:

— Σὲ παρακαλῶ, νὰ μοῦ δώσῃς καὶ μένα καμπόσα φλουριά.

— Ἄδικα ἔφαγες τὸν κόπο σου, καψαρή, τῆς εἶπε ὁ γέρος. Θυμᾶσαι ὅταν σοῦ ζητοῦσα κι' ἐγὼ ἕν' αὐγὸ καὶ δὲ μοῦδινες; Νὰ κι' ἐγὼ ποὺ δὲν σοῦ δίνω φλουριὰ τώρα ποὺ μοῦ ζητᾶς.

Τότε ἡ γρηὰ γύρισε στὸ σπίτι της λυπημένη καὶ εἶπε στὴν κότα της:

— Γιατί, μωρὴ παλιόκοτα, ἀντὶ νὰ γεννᾶς αὐγὰ ἄσπρα, δὲν γεννᾶς χρυσᾶ; Εἶδες τὸν πετεινὸ τοῦ γέρου ποὺ γεννάει φλουριά;

'Η κότα σὰν νὰ προσβάλθηκε ἀτ' τὰ λόγια τῆς γρηᾶς, καὶ μιὰ καὶ διὸ πάει στὸν πετεινὸ καὶ τοῦ λέει:

— Πετεινέ, δὲν μὲ μαθαίνεις κ' ἐμένα πῶς νὰ γεννῶ φλουριά;

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, κυρὰ κότα, ἀποκρίθηκε ὁ πετεινός. Ἂν θέλεις νὰ γεννᾶς φλουριά, πρέπει νὰ τρῶς ὅλο φείδια κ' ὕστερα νὰ πᾶς στὴν κυρά σου καὶ νὰ τῆς πῆς νὰ σὲ ραβδίση.

'Η κότα ἔτρεξε νὰ βρῇ νὰ φάη φείδια. Βρῆκε ἀρκετὰ καὶ τὰ κατάπιε. Ὕστερα γύρισε στὴν κυρά της τὴ γρηὰ καὶ τῆς εἶπε:

— Κυρά μου, κυρά μου! Κρέμασέ με ἀτ' τὰ ποδάρια μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ πάρε τὸ ραβδὶ νὰ μὲ τινάξης....

Ἅμα ἡ γρηὰ ἄρχισε νὰ τὴ ραβδίζῃ, ἀμέσως πετάχτηκαν ἀπὸ μέσα της τὰ φείδια καὶ ρίχτηκαν ἀπάνω της καὶ τὴν ἔφαγαν τὴν καϋμένη τὴ γρηά.

ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ